

ІБД з 1996 р. видає продовжуваний зб. «Українська біографістика», започаткував зб. «Реєстр імен Українського біографічного словника», «Матеріали до Українського біографічного словника», продовжувану серію бібліогр. покажчиків «Джерела української біографістики».

ІБД щорічно (у жовтні) проводить міжнар. круглі столи «Українська біографістика». У 2005 р. започатк. щоріч. червн. «Чишківські читання» з істор. біографістики, присвяч. пам'яті організатора і першого дир. ін-ту д-ра істор. н., проф. В. Чишка (1951–2003). Колектив науковців ІБД виступив організатором Всеукр. громад. орг-ції дослідників-біографістів – «Українського біографічного товариства». Спільно з ним ін-т проводить відкриті семінари з теор. і метод. проблем біогр. досліджень.

Літ.: Чишко В. С. Біографічна традиція та наукова біографія в історії і сучасності України. – К., 1996; Український біографічний словник: історія і проблематика створення. – Львів, 1997; Постійна комісія УАН-ВУАН для складання Біографічного словника діячів України. 1918–1933. Документи. Матеріали. Дослідження / авт.-упоряд. С. М. Ляшко. – К., 2003; Книжкові джерела української біографістики у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: бібліогр. довідник. – К., 2004.

Володимир Потик

ІНСТИТУТ енциклопедичних досліджень НАН України – провідна наук.-досл. установа, осн. в Україні координац. центр, який досліджує широке коло питань енциклопедознавства, розробляє наук. та метод. засади ств. різних типів енциклопед. вид., здійснює фах. експертизу енциклопед. вид. Ств. 2004 р. в результаті реорг-ції шляхом злиття Координац. бюро Енциклопедії сучас. України НАН України та Укр. міжнар. ком-ту з питань науки і к-ри при НАН України. Він перебуває у віданні НАН України та входить до складу її Від-ня історії, філософії і права, є держ. наук. установою з правами юрид. особи і фінансується з Держ. бюджету України.

Науковці Ін-ту розробляють для різних типів енциклопед. вид. концепції, словники (реєстри), принципи подання матеріалу, критерії його відбору, метод. засади підготовки енциклопед. статті та її інформац. наповнення, ств. системи посилянь, бібліогр. та іконогр. забезпечення.

До завдань Ін-ту належить вивчення, аналіз та узагальнення світ. і нац. досвіду у галузі енциклопедознавства, зокрема з питань підготовки та друку енциклопед. вид. за

сучас. технологіями, ств. баз даних для підготовки та друку енциклопед. вид., баз даних іконогр. та картогр. матеріалу.

У системі Ін-ту 4 від.: від. теорії та методології ств. універс. енциклопедій, від. наук.-досл. роботи та наук.-організац. підтримки Енциклопедії сучас. України, від. теорії та методології ств. темат. енциклопедій та від. наук.-досл. роботи та наук.-тех. забезпечення. Спільно з НБУВ НАН України 2004 р. вид. довід. «Наукові бібліотеки України». Базу даних ЕСУ використано при вид. книг «Жінки-вчені Києва» (К., 2003); «Імена України в космосі» (К.; Львів, 2003). Метод. розробки та рекомендації Ін-ту щодо ств. енциклопед. вид. використовуються установами, що займаються підготовкою енциклопед. та біогр. вид., зокрема їх використано при підготовці три-том. «Тернопільського енциклопедичного словника» (Тернопіль, 2004). Іконограф. базу Ін-ту використано при ілюструванні книги «Anthologie de la littérature ukrainienne du XI au XX siècle» (Paris; Kyiv, 2004).

В Ін-ті працюють відомі науковці – І. Дзюба, С. Кульчицький, М. Стріха, В. Лісовий. Дир.-організатор – Я. Яцків.

Микола Железняк

ІНСТИТУТ історії матеріальної культури АН УСРР-УРСР – наук.-дослід. установа у складі ВУАН. Ств. 1934 р. у Києві постановою Президії АН УСРР на базі Всеукр. археол. ком-ту при істор.-філол. від-ні ВУАН (що, у свою чергу, постав на базі Археол. ком-ту при істор.-філол. від-ні ВУАН – кол. АК ВУАН). Реорганізована 1938 р. в Ін-т археології АН УРСР (нині Ін-т археології НАН України). Дир. впродовж 1934–1936 рр. був Ф. Козубовський, 1936–1938 р. – М. Ячменьов. Ін-т мав секції історії докласового сусп-ва, історії антич. сусп-ва, історії феод. сусп-ва, історії технології, фолькл.-етногр. з кабінетом муз. етнографії. В ін-ті проводились археол., етногр.-фольклорні дослідження, розроблялися соціолог. проблеми, питання історії техніки тощо. Особливого значення надавалося комплексним археол. дослідженням палеолітичних пам'яток на р. Десна (прит. Дніпра), поселень трипільської к-ри, курганів доби мідного віку та бронзового віку, скіф. часу, антич. м. Ольвія, давньорус. міст, зокрема Києва.

Видавалися «Наукові записки Інституту історії матеріальної культури» (1934–1937), всього вийшло 8 чис. (6 кн.).